

Bond Beter Leefmilieu
KOEPEL VAN MILIEUVERENIGINGEN Vlaanderen vzw

natuurpunt

Krachtlijnen voor de Visietekst ‘mestverwerking’

1. BBL en NP erkennen dat mestverwerking mogelijk een bijdrage kan leveren tot het wegwerken van het mestoverschot.
2. Het blijft wel een ‘oplossing achteraf’, die slechts aanvullend kan zijn bij maatregelen aan de bron. Deze laatste zorgen immers voor het structureel terugdringen van het probleem van het mestoverschot.
3. Mestverwerking heeft diverse nadelen, die haar niet tot een volwaardig alternatief voor bronmaatregelen maakt: hierbij zijn economische en ecologische nadelen.
4. Tot de economische nadelen moet de marktonzekerheid worden gerekend: mestverwerking is slechts leefbaar indien haar eindproduct concurrentieel is en blijft op de internationale markt. Elke fluctuatie in de vraag zal onvermijdelijk leiden tot problemen voor de landbouwbedrijven met mestoverschot.
5. Naast de economische onzekerheid roept mestverwerking ook tal van ecologische vragen op. Hierbij zien we ondermeer: de impact van zoutrijke resteffluenten op de bodem, op het oppervlakte- en grondwater en op gewassen. Ook de aanwezigheid van zware metalen en antibiotica in het restproduct kan problemen stellen. De problemen van locale geluids- geur en transporthinder, kunnen worden vermeden door de juiste keuze van de locatie. Het centrale probleem is echter het bekomen van een loosbaar effluent, conform Vlarem II. Het afzwakken van milieunormen kan overigens nooit een optie zijn.
6. We onderscheiden mestbewerking en mestverwerking.
7. Onder mestbewerking verstaan we energiewinning uit mest – aangevuld met ander organisch afval – door vergisting. Dit is vanuit energetisch oogpunt positief. Het levert echter geen bijdrage tot het wegwerken van de nutriënten.. Het digestaat moet dus verder verwerkt worden.
8. Mestverwerking – waarbij de nutriënten worden gerecupereerd tot een vermarktbaar product - levert wel een bijdrage tot het valoriseren van de nutriënten en fosfaten, die in grote mate worden omgezet. Het eindproduct moet hier beantwoorden aan de regels inzake hygiënisatie en milieuhygiëne die in Vlarea werden opgelegd voor compost en bodemverbeteraars. Ook moet vermeden worden dat antibiotica terug in de natuur worden gebracht.

9. Ook bij mestverwerking blijft bovendien een restdigestaat over, waarin nog steeds zware metalen, zout en antibiotica probleem kunnen vormen.
10. Daarom zijn BBL en NP van oordeel dat elk procédé op zijn merites moet worden beoordeeld. Het is aan de wetgever om een duidelijk afwegingskader te maken. We moeten er hierbij over waken dat noch de KRL water, noch de NEC-richtlijn worden overtreden. Met andere woorden: we moeten het ecologisch probleem van nitraatvervuiling van onze waterlopen niet naar andere milieucompartimenten verplaatsen.
11. Toediening van effluenten op de akkers leidt tot verzilting en aanrijking van het oppervlakte- en grondwater. De toedieningsdosissen van effluenten moeten daarom aan duidelijke wettelijke bepalingen worden onderworpen.
12. Zo komen we bij de vraag naar lokalisatie: mestbewerking- en verwerking horen tot de afvalverwerking. Bij bewerking is sprake van energiewinning uit afval, bij verwerking is er sprake recyclage van afval. Het gaat telkens om industriële activiteiten, die thuis horen in speciaal voor afvalverwerking voorziene bedrijventerreinen of op regionale bedrijfsterreinen. Er moet bovendien naar gestreefd worden om deze in te planten aan bevaarbare waterwegen, wat zowel het transport als de lozingen ten goede moet komen.
13. Voor kleinschalige installaties kan van deze locatievoorwaarde worden afgeweken. Het moet dan wel gaan om bedrijfsgebonden installaties, waarbij de verwerking gebeurt op het bedrijf waar de mest wordt geproduceerd. Hier moet wel worden uitgesloten dat de installaties zich zouden bevinden in ruimtelijk kwetsbare gebieden, binnen habitatgebieden of beschermde landschappen.

Besluit: BBL en NP kunnen zich vinden in het inzetten van mestverwerking als bijkomend spoor – naast brongerichte maatregelen – om het mestoverschot weg te werken. Er moet dan wel over gewaakt worden dat de milieudruk niet naar andere compartimenten wordt verplaatst – met onder meer aandacht voor zoute effluenten - en dat de industriële bewerking of verwerking op een daartoe geschikte locatie plaats vindt.